

Representantforslag 62 S

(2011–2012)

fra stortingsrepresentantene Peter Skovholt Gitmark, Lars Myraune, Siri A. Meling, Nikolai Astrup og Bjørn Lødemel

Dokument 8:62 S (2011–2012)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Peter Skovholt Gitmark, Lars Myraune, Siri A. Meling, Nikolai Astrup og Bjørn Lødemel om en tiltaksplan for å redusere konsesjonsbehandlingstiden for kraftutbygginger og overføringsnett

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge har betydelige ressurser av fornybar energi. Norsk kraftforsyning er i dag nesten 100 prosent basert på fornybar vannkraft. Den årlige produksjonskapasiteten til vannkraftverkene er på 124 TWh. Det er likevel fortsatt potensial for å bygge ut mer vannkraft, både mikro-, mini- og småkraftverk, opprustning og utvidelser av eksisterende vannkraftverk og nye utbygginger av konvensjonell vannkraft utenfor verneplanene. Det samlede potensialet for ny energi fra vannkraft som myndighetene kjenner til var i 2009 på 34 TWh, inkludert det som er konsesjonssøkt. Videre er vindforholdene i Norge blant Europas beste når det gjelder kraftproduksjon. Det var per januar 2009 bygd ut ca. 430 MW vindkraft, men konsesjonssøknader og meldinger på nye vindkraftprosjekter utgjorde mer enn 20 000 MW. I tillegg kommer potensial for kraftproduksjon basert på bioenergiressurser. Dette viser at det er et betydelig potensial for økt produksjon av elektrisk kraft basert på fornybare energikilder i Norge de neste tiårene.

Forslagsstillerne viser til at fra 1. januar 2012 er et felles elsertifikatmarked med Sverige på plass. Med elsertifikatmarkedet er Norge og Sverige enige om å finansiere samlet 26,4 TWh ny kraftproduksjon i de to landene basert på fornybare energikilder gjen-

nom utstedelse av elsertifikater. Elsertifikatmarkedet vil være et viktig virkemiddel for å utløse investeringer i økt kraftproduksjon i Norge basert på fornybare energikilder. Det er derfor både ressurspotensial og økonomiske incentiver for betydelig økt produksjon av elektrisk kraft basert på fornybare energikilder her i landet.

Det er likevel alvorlige begrensninger når det gjelder muligheter til å utløse potensialet for ny kraftproduksjon basert på fornybare energikilder i form av svært lang behandlingstid for nye konsesjonssøknader og manglende kapasitet i overføringsnettet. Dette gjelder både for førstegangs behandling i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og ankebehandling i Olje- og energidepartementet. Per i dag ligger mer enn 600 konsesjonssøknader for småkraftverk på vent, og saksbehandlingstiden for det enkelte anlegg kan være opp mot 5 år. Det har vært en nødvendig styrking av bevilgningene til konsesjonsbehandling i NVE de siste årene. Likevel er den samlede konsesjonsbehandlingstiden for lang, og det vil være behov for å styrke kapasiteten for så vel behandlingen av konsesjonssøknader i NVE som ankebehandlingen i Olje- og energidepartementet. Minst like viktig er det å se på forenklinger i prosedyrene for saksbehandlingen som kan få prosessen til å gå raskere.

Forslagsstillerne peker blant annet på at ved å delegere konsesjonsmyndighet ved mindre utbygginger til kommunene vil dette redusere presset på konsesjonsbehandlingen i NVE, og gi kortere behandlingstid både for mindre og større utbygginger.

En annen alvorlig begrensning er manglende nettkapasitet. Den vedtatte satsingen på fornybar kraft gir nettet nye og store utfordringer. For å styrke overføringsnettet for elektrisk kraft og fjerne flaskehals har Statnett i sin nettutviklingsplan presentert planlagte investeringer i sentralnettet for til sammen 40–

50 milliarder kroner kommende tiårsperiode. I tillegg kommer planlagte investeringer i underliggende nett hos de lokale og regionale nettselskapene. Det er viktig at disse planlagte investeringene i så vel sentralnettet, utenlandsforbindelsene og regional- og lokalnettet realiseres innenfor den anslåtte tidsrammen.

Lang konsesjonsbehandlingstid er imidlertid også en flaskehals når det gjelder ny nettutbygging. For større nettutbygginger har behandlingstiden for førstegangs behandling vært 1,5–3 år de senere årene, mens det for ankebehandling har vært 1–2,5 år. Det vil si en total behandlingstid på 2,5–5,5 år. Dette er, etter forslagsstillernes mening, altfor lang tid.

Det er derfor et stort behov for en systematisk gjennomgang av rutineene slik at behandlingstiden går ned, og at flere kraftprosjekt og nettutbygginger kan realiseres raskere. Det må blant annet legges til rette for enklere bruk av konfliktdependende tiltak og tidlig medvirking i planarbeidet ved nettutbygging. Dette kan igjen føre til raskere utbygging.

Med dagens lange saksbehandlingstid, både for kraftproduksjon og nødvendig nettutbygging, risikerer mange kraftprosjekter ikke å komme med i det norsk-svenske elsertifikatmarkedet. Dersom lang saksbehandlingstid for ny kraftproduksjon eller manglende nettkapasitet medfører at det ikke blir mulig å etablere ny produksjonskapasitet fra fornybare energikilder i Norge innen tidsrammen for elsertifikatmarkedet, vil mye av investeringene i stedet skje i Sverige. Elsertifikatmarkedet vil dermed medføre at regjeringen kjøper seg fri fra de norske fornybarforpliktelsene gjennom å finansiere kraftproduk-

sjon i Sverige for norske strømkunders regning, siden Norge uansett er forpliktet til å finansiere 13,2 TWh ny kraftproduksjon fra fornybare energikilder.

Forslagsstillerne mener at det er svært viktig at regjeringen legger forholdene til rette slik at ikke manglende kapasitet i kraftnettet eller lang saksbehandlingstid hos norske myndigheter gjør at det blir lavere produksjon av elektrisk kraft fra fornybare energikilder i Norge enn det markedsmessige forhold ellers tilsier.

Forslagsstillerne mener derfor det er behov for en tiltaksplan der myndighetene går gjennom hele saksbehandlingsprosessen fra innlevering av konsesjons-søknad for første gang til endelig beslutning etter ankebehandling, identifiserer flaskehalser i denne prosessen og tiltak for å løse disse og få ned den samlede behandlingstiden. Dette gjelder både for konsesjons-søknader for ny kraftproduksjon og for nettutbygging.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2012 legge frem en tiltaksplan som raskt kan iverksettes for å redusere den samlede konsesjonsbehandlingstiden for kraftutbygging og overføringsnett for elektrisk kraft.

15. februar 2012